

การประชุม Myanmar Global Investment Forum ครั้งที่ ๗

วันที่ ๑๑ – ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑

เมื่อวันที่ ๑๑ – ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑ บริษัท Euro Money ผู้จัดการประชุมเพื่อส่งเสริมการลงทุนระหว่างประเทศ (สำนักงานใหญ่อยู่กรุงลอนดอน) และคณะกรรมการลงทุนของเมียนมา (Myanmar Investment Commission – MIC) ได้ร่วมจัดการประชุม Myanmar Global Investment Forum ครั้งที่ ๗ ที่กรุงเนปิดอ โดยเมินาย Win Khaing รัฐมนตรีว่าการกระทรวงไฟฟ้าและพลังงาน เป็นผู้แทนรัฐบาลเมียนมากล่าวเปิดงาน ทั้งนี้ มีผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมการประชุม ๑,๕๐๐ คน ประกอบด้วยผู้แทนภาครัฐเมียนมา ภาคเอกชนเมียนมาและต่างประเทศ รวมทั้งนักวิจัยและบริษัทที่ปรึกษาต่างประเทศ สรุปสาระสำคัญของการประชุม ดังนี้

๑. พัฒนาการด้านเศรษฐกิจของเมียนมา

๑.๑ ภาพรวมนโยบายด้านเศรษฐกิจ ตั้งแต่รัฐบาลชุดปัจจุบันของเมียนมาเข้ารับหน้าที่เมื่อปี ๒๕๕๙ ได้กำหนดนโยบายด้านเศรษฐกิจ ๑๒ ประการ ซึ่งเน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึงและยั่งยืน และการแบ่งปันทรัพยากรธรรมชาติอย่างยุติธรรมเพื่อนำไปสู่การปรองดองของชาติ รวมทั้งส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุน ด้วยการปรับปรุงกฎหมาย (legal framework) ด้านเศรษฐกิจให้ทันสมัยขึ้น

๑.๒ การปฏิรูปกฎหมายเพื่อส่งเสริมการลงทุน ที่ผ่านมา รัฐบาลเมียนมาดำเนินการอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการเปิดรับการลงทุนในโครงการใหม่ ๆ ขนาดใหญ่ อาทิ โครงการ New Yangon City Project ซึ่งคาดว่าจะสร้างตำแหน่งใหม่กว่า ๒ ล้านตำแหน่ง ในบริษัทที่จะก่อตั้งใหม่กว่า ๑,๐๐๐ แห่ง โดยกฎหมายส่งเสริมการลงทุนประกอบด้วย

(๑) กฎหมายการลงทุนเมียนมา (Myanmar Investment Law) มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๐ เน้นการส่งเสริมการลงทุนด้วยความรับผิดชอบ และส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึง โดยนักลงทุนที่ลงทุนในพื้นที่ที่มีระดับพัฒนาต่างกัน จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร (tax incentive) แตกต่างกันไป โดยการลงทุนในพื้นที่ที่ด้อยพัฒนา พัฒนาปานกลาง และพัฒนาแล้ว จะได้รับการยกเว้นภาษีเป็นจำนวน ๗, ๕ และ ๓ ปีตามลำดับ

(๒) กฎหมายบริษัทเมียนมา (Myanmar Companies Law) มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ และอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติสามารถถือหุ้นในบริษัทท้องถิ่นได้ร้อยละ ๓๕ อนุญาตให้บริษัทมีผู้ถือหุ้น ๑ คน ส่งเสริมบรรษัทภิบาล (corporate governance) และมีระบบจดทะเบียนบริษัทออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ Myanmar Companies Online (MyCo) เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดตั้งบริษัท ส่งเสริมให้บริษัทต่างชาติเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาบริษัทท้องถิ่น และสร้างงาน รวมทั้งให้เมียนมาปรับลำดับในรายงาน Ease of Doing Business ของ World Bank จากลำดับที่ ๑๗๑ เมื่อปี ๒๕๖๐ เป็นลำดับต่ำกว่า ๑๐๐ ภายใน ๓ ปี ทั้งนี้ เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๖๐ กรมบริหารการลงทุนและบริษัท (Directorate of Investment and Company Administration – DICA) ได้จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อการนี้โดยเฉพาะ

นอกจากนี้ รัฐบาลเมียนมาอยู่ระหว่างการพิจารณากฎหมายด้านทรัพย์สินทางปัญญา (IPR) และจะเปิดให้บริษัทต่างชาติดำเนินธุรกิจประกันภัยในเมียนมาได้ในเร็ว ๆ นี้

๑.๓ การลงทุนจากต่างประเทศ มีการลงทุนจากบริษัทต่างประเทศ ๑,๕๒๓ แห่ง มูลค่า ๗๖.๘๕ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในสาขา (๑) น้ำมันและก๊าซ ร้อยละ ๒๙.๑๖ (๒) พลังงาน ร้อยละ ๒๗.๓๒ (๓) ภาคการผลิต

ร้อยละ ๑๒.๙๑ และ (๔) การขนส่งและโทรคมนาคม ร้อยละ ๑๑.๙๗ และนักลงทุนอันดับต้นได้แก่ จีน สิงคโปร์และไทย ตามลำดับ (สถานะ ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑) การลงทุนจากต่างประเทศในเมียนมาลดลง เนื่องจากไม่มีพัฒนาการด้านเศรษฐกิจที่เป็นรูปธรรมมากพอที่จะสร้างความมั่นใจให้นักลงทุนต่างชาติ และสถานการณ์ในรัฐยะไข่ทำให้การลงทุนจากต่างประเทศลดลง จาก ๖.๖ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ เป็น ๕.๘ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ (สิ้นสุดเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑) โดย DICA คาดการณ์ว่า การลงทุนจากต่างประเทศในปีงบประมาณใหม่ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒) จะไม่สูงเกิน ๕.๘ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

๑.๔ การค้า (๑) สัดส่วนการค้าใน GDP ของเมียนมาเพิ่มมากขึ้น จากร้อยละ ๑๙ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙ เป็นร้อยละ ๒๑ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ (๒) เมียนมาได้สิทธิ GSP จากสหภาพยุโรปตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ และสหรัฐฯ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ ซึ่งส่งผลดีต่อการค้าการลงทุนและภาคการผลิต (๓) กระทรวงพาณิชย์เมียนมาส่งเสริมการส่งออกเพื่อลดการขาดดุลด้านการค้าระหว่างประเทศ โดยการค้าระหว่างประเทศของเมียนมาได้เพิ่มขึ้น จาก ๒๙ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ เป็น ๓๔ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ (๔) เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๑ กระทรวงพาณิชย์เมียนมาอนุญาตให้บริษัทต่างชาติและบริษัทร่วมทุนระหว่างชาวเมียนมากับชาวต่างชาติ ดำเนินการค้าขายสินค้าที่ผลิตในเมียนมา หรือที่นำเข้าจากต่างประเทศ จากเดิมที่อนุญาตให้บริษัทต่างชาติดำเนินการค้าขายสินค้าเพียง ๖ รายการ ได้แก่ ๑. ปุย ๒. เมล็ดพันธุ์ ๓. สารฆ่าศัตรูพืชและสัตว์ ๔. อุปกรณ์ด้านการเกษตร ๕. อุปกรณ์โรงพยาบาล และ ๖. วัสดุก่อสร้าง

๑.๕ ประเด็นท้าทาย ได้แก่ สถานการณ์ในรัฐยะไข่ ข้อกังวลจากประเทศตะวันตกเรื่องสิทธิมนุษยชน การต่อต้านการปฏิรูป ซึ่งส่งผลให้การปฏิรูปดำเนินไปอย่างล่าช้า การลงทุนจากต่างประเทศน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้ ค่าเงินจัตออ่อนตัวประมาณร้อยละ ๑๔ ภาคธนาคารยังอยู่ระหว่างการปฏิรูป โครงสร้างพื้นฐานและไฟฟ้าไม่เพียงพอ รัฐบาลมีข้อกังวลว่าหากกู้เงินมากเกินไปเมียนมาจะติดกับดักหนี้ (debt trap) และจำนวนนักท่องเที่ยวจากสหรัฐฯ และประเทศตะวันตกลดลงประมาณร้อยละ ๒๐ อย่างไรก็ดี โดยที่เศรษฐกิจเมียนมามีความแข็งแกร่ง (robust and resilient) นักวิจัยจึงคาดการณ์ว่า เศรษฐกิจเมียนมาสามารถเติบโตได้อย่างน้อย ๖ - ๗ ในระยะกลาง

๓. ประเด็นที่รัฐบาลเมียนมาให้ความสำคัญ

๓.๑ การบูรณาการการปฏิรูปเศรษฐกิจ รัฐบาลเมียนมาได้ดำเนินการ (๑) จัดตั้งคณะกรรมการประสานงานด้านเศรษฐกิจแห่งชาติ (National Economic Coordination Committee) เมื่อปี ๒๕๕๙ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวางแผนและการคลังเป็นประธาน (๒) เตรียมแผนการพัฒนาเมียนมาอย่างยั่งยืน (Myanmar Sustainable Development Plan) ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลัก ๕ ประการ ได้แก่ ๑. สันติภาพ การปรองดอง ความมั่นคง และธรรมาภิบาล ๒. เสถียรภาพด้านเศรษฐกิจและการบริหารเศรษฐกิจมหภาคอย่างแข็งแกร่ง ๓. การสร้างงาน และการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ๔. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนาด้านสังคม และ ๕. การบริหารทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมเพื่อความมั่นคง (๓) การจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนา เศรษฐกิจดิจิทัล เมื่อปี ๒๕๖๐ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวางแผนและการคลังเป็นประธาน

๓.๒ การส่งเสริมการลงทุน ขณะนี้ MIC มีผู้บริหารใหม่ ได้แก่ นาย Thaung Tun ซึ่งมุ่งส่งเสริมกระบวนการลงทุนที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพ เอื้อต่อการลงทุน (investor friendly) และ proactive ทั้งนี้ เมียนมาส่งเสริมการลงทุนในสาขาโครงสร้างพื้นฐาน ภาคเกษตร ปศุสัตว์ การประมง การศึกษา สาธารณสุข การท่องเที่ยว โลจิสติกส์ ส่งเสริมการผลิตสินค้าในประเทศเพื่อทดแทนการนำเข้า (import substitution) อุตสาหกรรมส่งออก และการจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมใหม่ ๆ

๓.๓ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน รัฐบาลเมียนมามีแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย (๑) การปรับปรุง ถนน โดยความร่วมมือกับ ADB และ JICA การปรับปรุงถนนทางหลวง ทางด่วน คุณภาพโครงสร้างพื้นฐานและความเชื่อมโยง โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทและพื้นที่ชายขอบ (๒) การพัฒนาระบบไฟฟ้า โดยเพิ่มพลังงานอีก ๓,๐๐๐ MW อาทิ ผ่านโครงการ พลังงานน้ำ (hydropower) และโครงการแสงอาทิตย์ ภายใน ๓ ปี การเพิ่มจำนวนสายส่งด้านพลังงาน (transmission lines) ขนาด ๕๐๐ kV การให้พื้นที่ชนบทเข้าถึงไฟฟ้าได้มากขึ้น และการให้ประชาชนทั่วประเทศเข้าถึงไฟฟ้าภายในปี ๗๓ (๓) การพัฒนา ด้านพลังงาน โดยรัฐบาลเมียนมาจะเปิดการประมูลด้านการสำรวจก๊าซบนชายฝั่งและนอกชายฝั่งรอบใหม่ภายในสิ้นปี ๒๕๖๑

๓.๔ การส่งเสริมการท่องเที่ยว ด้วยการ (๑) ยกเว้นการตรวจลงตราให้นักท่องเที่ยวญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ และออก visa on arrival ให้แก่นักท่องเที่ยวจีน ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ (๒) เพิ่มจำนวนห้องพักและโรงแรม ปัจจุบัน เมียนมามีห้องพัก ๖๐,๐๐๐ ห้อง ใน ๑,๕๐๐ โรงแรม และ (๓) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบการขนส่งระหว่างสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในเมียนมา

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงย่างกุ้ง
กันยายน ๒๕๖๑